

The Effectiveness of Reality - Based Pre-marital Instruction on Marriage Tendency, Mind Image of Ideal Spouse, Pre-marriage Worries in Single Boys

Habib Jokar^{1*}, Zahra Ghanbari Zarandi²

1-PhD in Counseling, Islamic Azad University, Isfahan Branch (Khorasgan), Isfahan, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Psychology and Educational Sciences, Payam Noor University, Tehran, Iran.

Corresponding author: Habib Jokar , PhD in Counseling, Azad University, Isfahan Branch (Khorasgan), Isfahan, Iran.

E-mail: hjokar2010@gmail.com

Received: 30 Aug 2024

Accepted: 20 Nov 2024

Abstract

Introduction: A successful marriage is a dynamic growing relationship in which both partners Continue to grow to achieve personal satisfaction. The present study aimed to investigate the effect of reality-based premarital education on the marriage tendency, mind image of the ideal spouse, and pre-marriage worries among single boys in Bushehr.

Methods: The present study's design was a quasi-experimental study with a pre-test and post-test design with a control group. The statistical population of this study included male students of Bushehr city in 2019. The research sample consisted of 30 people selected by the available sampling method and randomly assigned to the experimental and control groups. Participants answered the questionnaires of Yousefi and Alijani's Marriage Motivation Scale (2019), Yousefi's Dream Spouse Scale (2012), and Premarital Fears questionnaires of Samiei, Yousefi and Neshatdoost (2013). Data were analyzed using multivariate covariance analysis with SPSS-22 software.

Results: The results showed that reality-based premarital education on increasing the marriage tendency ($p=0.001$ and $F=17.98$), reduced the mind image of the ideal spouse ($p=0.006$ and $F=9.28$), and reduced the dimensions of premarital fears (fear of spouse ($p=0.001$ and $F=43.52$), fear of financial management inability ($p=0.001$ and $F=13.51$), fear of spouse's imposed limitations ($p=0.002$ and $F=12.07$), fear of self ($p=0.006$ and $F=3.99$), fear of infidelity ($p=0.005$ and $F=6.53$), other than financial fear ($p=0.15$ and $F=2.19$)) single boys had a significant effect ($p < 0.05$).

Conclusions: The research results suggest that reality-based premarital education can be an important and key intervention in premarital counseling. The results can also be used by specialists and family and marriage counselors.

Keywords: Marriage Tendency, Mind Image of Ideal Spouse, Pre-marriage Worries.

اثربخشی آموزش پیش از ازدواج واقعیت محور بر میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده ال و ترس های پیش از ازدواج در پسران مجرد

حبیب جوکار^{۱*}، زهرا قنبری زرنندی^۲

۱- دکتری مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

۲- استادیار، گروه روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: حبیب جوکار، دکتری مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران
ایمیل: hjokar2010@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۸/۳۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۶/۹

چکیده

مقدمه: ازدواج موفق یک رابطه رو به رشد پویاست که در آن هر دو شریک زندگی برای رسیدن به رضایت شخصی به رشد خود ادامه می دهند. بنابراین پژوهش حاضر با هدف اثربخشی آموزش پیش از ازدواج واقعیت محور بر میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده ال و ترس های پیش از ازدواج در بین پسران مجرد در شهر بوشهر انجام شد.

روش کار: طرح پژوهش حاضر از نوع مطالعه نیمه تجربی با طرح پیش آزمون-پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش شامل دانشجویان پسران شهر بوشهر در سال ۱۳۹۹ بود. نمونه پژوهش شامل ۳۰ نفر بود که به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب و به طور تصادفی در گروه آزمایش و گروه کنترل گمارده شدند. شرکت کنندگان به پرسشنامه های مقیاس انگیزش ازدواج یوسفی و علیجانی (۱۳۹۹)، مقیاس همسر رویاها یوسفی (۱۳۹۲)، ترس های پیش از ازدواج سمیعی، یوسفی و نشاط دوست (۱۳۹۲) پاسخ دادند. داده ها با استفاده از تحلیل کوواریانس چند متغیری با نرم افزار SPSS-22 تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: نتایج نشان داد که آموزش پیش از ازدواج واقعیت محور بر افزایش میل به ازدواج ($F=17/98$ و $p=0/001$)، کاهش تصویر ذهنی از همسر ایده ال ($F=9/28$ و $p=0/006$) و کاهش ابعاد ترس های پیش از ازدواج (ترس از همسر $p=0/001$ و $F=43/52$)، ترس از ناتوانی مدیریت مالی ($F=13/51$ و $p=0/001$)، ترس از محدودیت همسر ($F=12/07$ و $p=0/002$)، ترس از خود ($F=3/99$ و $p=0/006$)، ترس از خیانت همسر ($F=6/53$ و $p=0/005$)، غیر از ترس مالی ($F=2/19$ و $p=0/15$) پسران مجرد تاثیر معناداری داشته است ($p<0/05$).

نتیجه گیری: با توجه به نتایج پژوهش می توان نتیجه گرفت که آموزش پیش از ازدواج واقعیت محور به عنوان یک مداخله مهم و کلیدی در حوزه مشاوره پیش از ازدواج استفاده کرد. همچنین، نتایج این تحقیق می تواند مورد استفاده متخصصان و مشاوران خانواده و ازدواج قرار بگیرد.

کلیدواژه ها: میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده ال، ترس های پیش از ازدواج.

مقدمه

ازدواج، پیوندی مشترک بین دو نفر با حفظ استقلال نسبی هر یک در جهت تکامل شخصیت طرفین و یک فرایند مهم و طبیعی مبتنی بر رابطه ای ارادی و آگاهانه است که یکی از پیچیده‌ترین روابط انسانی که بنیاد اساسی خانواده بر آن استوار است (۱) و همچنین پیوندی بین دو نفر با شخصیت متفاوت که منجر به تشکیل خانواده می شود (۲). پیمان ازدواج، یک مقوله انسانی خاص است (۳) و از نظر اجتماعی به عنوان پیوندی باثبات بین زن و مرد شناخته می شود (۴) که با انتخاب شریک زندگی آغاز می شود که یکی از جدی ترین تصمیم ها در زندگی یک فرد است. روش، قوانین و معیارهای انتخاب همسر از یک فرهنگ به فرهنگ دیگر و همچنین از یک جامعه به جامعه دیگر متفاوت می باشد. افراد گاهی همسر خود را با انتخاب خودشان انتخاب می کنند و بعضی اوقات توسط افراد دیگری مانند خانواده و غیره به آن معرفی و انتخاب می شود (۵). به هرحال ازدواج هم مانند دیگر پدیده های اجتماعی در هر جامعه ای، دارای هنجار خاص آن جامعه می باشد (۶). ازدواج موفق یک رابطه رو به رشد پویاست که در آن هر دو شریک زندگی برای رسیدن به رضایت شخصی به رشد خود ادامه می دهند (۷). خانواده سالم، زیر بنای سلامت جامعه است و در امر ازدواج و تشکیل خانواده اهداف و انگیزه هایی چون میل بشر به تداوم نسل، نیاز اقتصادی و نیاز روحی و دیگر عوامل دخیل بوده که این عوامل در دوره های مختلف تاریخ بشری متغیر بوده است (۸).

کاهش تمایل جوانان به ازدواج آسیبی است که نیاز به فراهم کردن بستر مناسب و ایجاد فضای مناسب روانی و تربیتی برای ازدواج دارد. در واقع میل به ازدواج از اصلی ترین و مهمترین نیازهای نوع انسانی در جامعه بشری است که می تواند با ترس از مسئولیت، یا از دست دادن آزادی خود همراه شود (۹). پژوهشگران دریافته اند که جنس، نژاد، سن، تحصیلات، استانداردهای زندگی، دینداری و شهرنشینی همگی عوامل مهم میل به ازدواج، سن اولین ازدواج و نرخ ازدواج هستند (۱۰). به نظر می رسد یکی از عواملی که می تواند سن ازدواج را افزایش داده و این انتخاب مهم را به تأخیر اندازد تصویر ذهنی از همسر ایده ال باشد. افراد قبل از ازدواج تصاویر ذهنی خاصی در مورد همسر بر اساس ملاک ها و معیارهایی که دارند در ذهن خود می پروراند و داشتن تصویر ذهنی از همسر ایده آل می تواند رویارویی با همسر واقعی را دشوار سازد. مفهوم همسر ایده آل برای بیان تصویری که جوانان از ویژگی های فرد در مورد

نظرشان جهت ازدواج در ذهن خود دارند به کار می رود (۱۱). تصور ذهنی از همسر ایده آل ریشه در مینای تکامل انگیزش جنسی دارد. مردان در مقایسه با زنان انگیزش جنسی کوتاه مدت تری دارند، معیارهای آسان گیرانه تری وضع می کنند، برای نشانه های دسترسی جنسی، مانند جوانی ارزش قائلند و در همسرگزینی به پاکدامنی اهمیت می دهند. زنان در مقایسه با مردان، برای امکانات مالی مرد، وجهه و جاه طلبی اجتماعی و توان شغلی نویدبخش ارزش قائل هستند (۱۲). گرچه تصویر ذهنی از همسر ایده ال بر نوع انتخاب افراد اثر می گذارد اما به نظر می رسد ترس های پیش از ازدواج می تواند مانعی بر عملی کردن انتخابها باشد و حتی سبب تأخیر در امر ازدواج شود که ناشی از درک ناتوانی جوانان برای مدیریت امور زندگی متاهلی و تمایل جوانان به ازدواج های تأخیری و دیر هنگام باشد (۹). به نظر می رسد که جوانان در آستانه ازدواج از یک ترس یا نگرانی در مورد ازدواج و مسائل مربوط به آن رنج می برند. ترس های پیش از ازدواج، مسئله ای است که امروزه گریبان گیر بسیاری از جوانان شده است. ترس های که مانع قدم گذاشتن آنها در مسیر ازدواج و تشکیل خانواده می گردد. بنابراین می توان گفت مشکلات ازدواج به نوعی در یک تسلسل قرار گرفته است که برخی از ازدواج ها با توجه به مشکلات موجود به طلاق می انجامد و برخی دیگر از مجردها با دیدن مشکلات ناشی از ازدواج از ورود به صحنه ازدواج ابا دارند و نسبت به آن مردد هستند (۱۳). در سراسر دنیا مردان و زنان زیادی وجود دارند که به دلیل ترس از ازدواج تا پایان عمر زیر بار مسئولیت ازدواج نمی روند و مجرد می مانند. عواملی مانند ترس از مشکلات بعد از ازدواج، نداشتن شغل و مسکن، ضعف مهارت های ارتباطی، نداشتن اعتماد به جنس مخالف، ادامه تحصیل، ترس از خیانت، ترس از خود و تجربه های ناموفق از جمله مسائلی هستند که بر ترس از ازدواج را به تأخیر می اندازد (۱۴). به هر حال همان گونه که اشاره شد میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده ال و ترس های پیش از ازدواج می تواند در ازدواج افراد مؤثر باشد و در عین حال روی گردانی مردان مجرد از ازدواج می تواند مربوط به میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده ال و ترس های پیش از ازدواج باشد. بنابراین به نظر می رسد که آموزش های پیش از ازدواج می تواند در راستای افزایش مسئولیت پذیری در زندگی و انتخاب آگاهانه تر در زمینه ازدواج و پیشگیری از فروپاشی ازدواج مؤثر باشد و یکی از درمان های مؤثر و مفید در این زمینه واقعیت درمانی مبتنی بر نظریه انتخاب است (۱).

روش کار

این پژوهش در چارچوب تحقیقات نیمه تجربی با طرح پیش آزمون-پس آزمون با گروه کنترل انجام گرفت و شامل یک گروه آزمایشی و یک گروه کنترل بود. جامعه آماری پژوهش شامل دانشجویان پسر مجرد دانشگاه فرهنگیان شهر بوشهر در سال ۱۳۹۹ بود و نمونه گیری به شیوه در دسترس انجام شد. گروه آزمایش شامل ۱۵ نفر و گروه کنترل نیز شامل ۱۵ نفر بود. ملاک‌های ورود به پژوهش عبارت بودند از: پسران مجرد علاقه مند و به شرکت داوطلبانه در دوره آموزشی، دانشجو بودن، عدم ابتلا به بیماری روانی و جسمانی شدید و عدم شرکت در دوره آموزشی همزمان با این دوره بود. ملاک های خروج از پژوهش شامل عدم حضور به موقع در دوره، عدم همکاری در گروه و عدم انجام تکالیف بود.

مقیاس انگیزش ازدواج (Marriage Motivation Scale): برای سنجش از مقیاس انگیزش ازدواج (یوسفی و علیجانی، ۱۳۹۹) که شامل ۱۶ سوال بود که بر اساس طیف لیکرت از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم نمره گذاری می‌شود. همسانی درونی ۹۵٪ گزارش شده است. در شیوه نمره گذاری پرسشنامه، سوالات ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷ و ۹ (کاملاً موافقم نمره ۵ و کاملاً مخالفم نمره ۱) و سوالات ۸، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۶ (کاملاً موافقم نمره ۱ و کاملاً مخالفم نمره ۵) محاسبه می‌شود. نمره کل این مقیاس میل به ازدواج را می‌سنجد. یوسفی و علیجانی (۱۳۹۹) همسانی درونی آن را به کمک آلفای کرونباخ بالای ۰/۹۲ گزارش کردند و روایی همزمان آن را با ارزش های زوجی تایید کرده اند.

مقیاس همسر رؤیاها (Dream Spouse Scale): این مقیاس یک ابزار خود گزارش دهی است که توسط یوسفی (۱۳۹۲) ساخته شده است شامل ۱۳ سوال می‌باشد که آزمودنی هر سوال را روی یک طیف ۵ درجه ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) پاسخ می‌دهد. روایی صوری آن توسط ۵ متخصص تأیید شده است. ناظم (۱۳۹۳) طی پژوهشی همسانی درونی آن را ($\alpha=0/754$) گزارش کرد. همچنین وی روایی همگرایی آن را مناسب گزارش کرده است. لازم به ذکر است که همسانی درونی این پرسشنامه در نمونه تحقیق حاضر بررسی و میزان آن از طریق آلفای کرونباخ ($\alpha=0/821$) محاسبه شد.

پرسشنامه ترس های پیش از ازدواج (Premarital Fears Questionnaires): این پرسشنامه توسط سمعی، یوسفی و نشاط دوست (۱۳۹۲) ساخته، اعتباریابی و هنجاریابی شده

واقعیت درمانی یک روش مشاوره و روان درمانی است که ویلیام گلاسر آن را بنیان گذاری کرده و شیوه ای مبتنی بر عقل سلیم و درگیری های عاطفی، که در آن بر واقعیت، قبول مسئولیت و شناخت امور درست و نادرست و ارتباط آن ها با زندگی روزمره فرد تأکید می‌شود (۱۵). نظریه انتخاب معتقد است هنگامی که افراد در ارضای نیازهای خود ناکام می‌شوند، دست به رفتار می‌زنند، یعنی رفتار و عمل خاصی را انتخاب می‌کنند تا شاید بدان وسیله نیازشان را برآورده کنند (۱۶). مطالعات نشان داده که آموزش های پیش از ازدواج واقعیت محور بر نوع تصمیم گیری و خودکارآمدی ازدواج و همچنین آموزش های پیش از ازدواج با رویکردهای دیگر بر کاهش ترس از صمیمیت، ارزش های ازدواج و تصویر ایده ال از همسر موثر بوده است (۱، ۱۴، ۱۷، ۱۸). همچنین برنامه آگاهی و انتخاب های بین فردی می‌تواند یک روش مناسب برای ترغیب دانشجویان مجرد به ازدواج، افزایش ادراک و کاهش ترس آنان از ازدواج باشد (۱۹). مطالعات دیگر نشان داد که، جوانان دختر و پسر نسبت به ازدواج نگرش مدرن و مطلوبی داشته و روند ازدواج به سمت ازدواج مدرن تغییر یافته است. (۲۰) انگیزه اصلی جوانان برای ازدواج، عواطف اجتماعی مخصوصاً همراهی و منبع اصلی ترس از ازدواج، خیانت و جدایی بوده است (۲۱)، بنابراین می‌توان بیان کرد که بین سبک دلبستگی، تصویر ایده آل از همسر، تصویر ایده آل از خودشان و مادرانشان رابطه وجود دارد (۲۲). پژوهش های محدودی در مورد اثربخشی این درمان بر دیگر متغیرهای روانی موثر بر ازدواج صورت گرفته است. لذا انجام پژوهشی که میزان اثربخشی آموزش پیش از ازدواج واقعیت محور را بر میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده ال و ترس های پیش از ازدواج پسران مجرد را نشان دهد، نه تنها می‌تواند به تکمیل این شکاف پژوهشی تا حدی کمک نماید بلکه می‌تواند به غنای متون پژوهشی مربوط به سازه های روانشناختی ازدواج نیز موثر باشد، از سوی دیگر می‌تواند برای مشاوران خانواده و ازدواج و همچنین آموزش مهارت های پیش از ازدواج سودمند باشد. از دلایل دیگر انتخاب پژوهش مورد نظر می‌توان به مواردی همچون پیچیده و بزرگتر شدن جوامع، افزایش میانگین سن ازدواج در دختران و پسران مجرد، افزایش رو به رشد نرخ طلاق در مقابل کاهش نرخ ازدواج اشاره کرد. بنابراین، هدف پژوهش پاسخ به این سوال بود که آیا آموزش واقعیت محور بر میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده ال و ترس های پیش از ازدواج در پسران مجرد اثربخش است.

(۱۱ سؤال شامل ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۲۰)، ترس از خیانت همسر (۶ سؤال شامل ۲۳، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳) و ترس مالی (۷ سؤال شامل ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۰، ۵۵) است. همسانی درونی این پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹۷ گزارش شده است. همچنین روایی همگرا و سازه آن مناسب گزارش شده است. همچنین پایایی عامل‌ها از طریق آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۶۶، ۰/۷۳، ۰/۸۴، ۰/۹۱، ۰/۸۶، ۰/۸۸ و ۰/۸۶ به دست آمد.

جدول ۱: خلاصه محتوای جلسات بسته آموزش پیش از ازدواج واقعیت محور

است و شامل ۸۳ گویه است که روی طیف پنج‌درجه‌ای از کاملاً موافقم (۵) تا کاملاً مخالفم (۱) نمره‌گذاری می‌شود. همچنین این پرسشنامه دارای ۶ عامل که شامل: ترس از همسر (۲۹ سؤال شامل ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۵۶، ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۶، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۷۰، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۱، ۸۲، ۸۳)، ترس از ناتوانی مدیریت مالی (۱۹ سؤال شامل ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴)، ترس از محدودیت همسر (۹ سؤال شامل ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۲۲، ۵۱)، ترس از خود

جلسه اول	آشنایی اعضای گروه با یکدیگر، آشنایی با قوانین گروه، بیان ضرورت ازدواج و آموزش پیش از ازدواج، بیان چهار سبک ازدواج و مهارت و شرایط تحقق ازدواج موفق
جلسه دوم	شناسایی موانع (هیجانی، شناختی و رفتاری) تحقق ازدواج موفق، شناسایی موانع و نقش ازدواج در قالب تئوری انتخاب
جلسه سوم	بررسی نگرش اعضا نسبت به خود و شناخت نیازهای اساسی و خواسته هایشان، کشف نظام اعتقادی فرد و اطرافیان در مورد کنترل درونی و بیرونی، آموزش روحیه خودشناسی و خویشن پذیری مطابق با توانمندیها و بررسی نقش نظام اعتقادی فرد در انتخاب همسر
جلسه چهارم	آشنایی افراد با مفهوم دنیای کیفی، بررسی رابطه دنیایی کیفی با پنج نیاز اساسی، شناسایی اهمیت و نقش نیازها با توجه به دنیای کیفی در ازدواج افراد
جلسه پنجم	آشنایی افراد با مفهوم رفتار کامل، نقش و تاثیر مولفه‌های رفتار کامل (فیزیولوژی، احساس، تفکر و عمل) در رفتار افراد و ملاک های انتخاب همسر، ارائه فهرستی از نیازهای اساسی و ارائه تکلیف خانگی
جلسه ششم	تهیه فهرستی از عادت های رفتاری افراد (تمرین عملی)، شناخت عادت های رفتاری مهر آمیز در رفتار، ارزیابی تاثیرات عادت های رفتاری مهرآمیز در ارتباط با دیگران، ارائه تکلیف خانگی
جلسه هفتم	شناخت عادت های رفتاری مخرب در رفتار، ارزیابی تاثیرات عادات رفتاری مخرب در ارتباط با دیگران، مقایسه عادت های رفتاری مخرب و مهرآمیز در ارتباط با دیگران و بررسی تاثیرات هر کدام از عوامل در ارتباطات بین فردی
جلسه هشتم	آشنایی افراد با مفهوم سیستم WDEP (خواسته ها، جهت و انجام دادن، خود ارزیابی و برنامه ریزی)، به کارگیری WDEP برای بررسی روند ارضای نیازهای اساسی از طریق رفتار کامل، شناسایی اقدامات افراد برای رسیدن به خواسته های خود (تمرین عملی)، ارائه تکلیف خانگی
جلسه نهم	بررسی جهت گیری کلی افراد در مورد خواسته و نیازهای خودشان، بررسی خواسته های افراد در مورد ازدواج، بیان ویژگیهای طرح ریزی یک رفتار جدید (تمرین عملی)، خود ارزیابی رفتار خودشان در گروه و ارائه تکلیف خانگی
جلسه دهم	شناسایی حیطه‌های گفتگو بین افراد در جلسات آشنایی ازدواج بر اساس مطالب گفته شده در گروه، جمع بندی جلسات، پرسش و پاسخ

هیچ مداخله ای دریافت نکرد. پس از پایان جلسات هر دو گروه آزمایش و کنترل مجدد به پرسشنامه های مذکور در مدت زمان ۱۲۰ دقیقه پاسخ دادند. به منظور اجرای آموزش پیش از ازدواج واقعیت-محور از بسته درمانی محقق ساخته بر اساس رویکرد واقعیت درمانی گلاسز، استفاده شد. طرح آموزشی حاضر پس از تدوین مورد تایید سه نفر از متخصصان در حوزه ی مشاوره پیش از ازدواج قرار گرفت، بدین ترتیب اعتباریابی پروتکل حاضر انجام گرفت. پس از تدوین نسخه ی نهایی بر روی نمونه ی اصلی اجرا گردید. برای توصیف و تحلیل داده ها از شاخص های میانگین، انحراف معیار و از تحلیل کواریانس تک متغیری و چند متغیری برای آزمون فرض های آماری استفاده شد. برای گزارش و تفسیر نتایج از نرم افزار SPSS-22 استفاده گردید. همچنین جهت رعایت ملاحظات اخلاقی پژوهش، حضور

در این پژوهش با پخش فراخوان شرکت در طرح پژوهشی در دانشگاه فرهنگیان شهر بوشهر آغاز شد. پس از مراجعه افراد داوطلب، غربال گری بر اساس ملاک های شمول و مصاحبه ساخت یافته صورت گرفت. در نهایت ۳۰ نفر داوطلب که واجد شرایط بودند انتخاب شدند. سپس شرکت کننده ها به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و کنترل (۱۵ نفر) گمارده شدند و هر دو گروه پرسشنامه های مقیاس انگیزش ازدواج یوسفی و علیجانی (۱۳۹۹)، مقیاس همسر رویاها یوسفی (۱۳۹۲)، ترس های پیش از ازدواج سمیعی، یوسفی و نشاط دوست (۱۳۹۲) را تکمیل نمودند. پس از آن شرکت کننده های گروه آزمایش تحت آموزش گروهی پیش از ازدواج واقعیت محور، بر اساس رویکرد واقعیت درمانی گلاسز به مدت ۱۰ جلسه ۹۰ دقیقه ای یک بار در هفته توسط پژوهشگر قرار گرفتند و گروه کنترل

یافته ها

ویژگی های جمعیت شناختی شرکت کنندگان در پژوهش، دانشجویان پسر مجرد بودند که در رشته های آموزش ابتدایی، زبان انگلیسی، راهنمایی و مشاوره، علوم اجتماعی و تربیت بدنی در مقطع کارشناسی در دانشگاه فرهنگیان مشغول به تحصیل بودند و محدوده سنی شرکت کنندگان ۱۸ تا ۲۴ سال بوده است که در جدول ۲ ویژگی های جمعیت شناختی شرکت کنندگان در پژوهش ارائه شده است.

داوطلبانه در جلسات آموزشی- درمانی و کسب رضایت آگاهانه کامل برای شرکت در جلسات در نظر گرفته شد. همچنین درمورد روش اجرا، هدف انجام تحقیق، فواید، ماهیت و مدت تحقیق، به شرکت کنندگان اطلاعات کامل داده شد و کلیه مراحل اجرای پژوهش به دقت انجام شد. برای جمع آوری اطاعات از پرسشنامه های انگیزش ازدواج، همسر رویاها و ترس های پیش از ازدواج استفاده شد. این پژوهش دارای کد اخلاق (IR.IAU.KHUISF.REC.1399.259) از کمیته اخلاق در پژوهش علمی می باشد.

جدول ۲: ویژگی های جمعیت شناختی شرکت کنندگان در پژوهش

ردیف	رشته تحصیلی	مقطع تحصیلی	محدوده سنی	جنسیت
۱	آموزش ابتدایی	کارشناسی	۱۸ تا ۲۴ سال	پسر
۲	زبان انگلیسی	کارشناسی	۱۸ تا ۲۴ سال	پسر
۳	راهنمایی و مشاوره	کارشناسی	۱۸ تا ۲۴ سال	پسر
۴	علوم اجتماعی	کارشناسی	۱۸ تا ۲۴ سال	پسر
۵	تربیت بدنی	کارشناسی	۱۸ تا ۲۴ سال	پسر

در جدول ۳ میانگین و انحراف استاندارد میل به ازدواج، ازدواج براساس گروه آزمایش و کنترل نشان داده شده است. تصویر ذهنی از همسر ایده ال و ابعاد ترس های پیش از

جدول ۳: میانگین و انحراف استاندارد میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده ال و ابعاد ترس های پیش از ازدواج بر اساس گروه آزمایش و گروه کنترل

متغیر	گروه آزمایش			گروه کنترل		
	گروه	M	SD	گروه	M	SD
میل به ازدواج	پیش آزمون	۵۹/۰۰	۶/۴۹	پیش آزمون	۵۹/۰۶	۷/۲۴
	پس آزمون	۶۳/۲۰	۶/۱۵	پس آزمون	۵۹/۰۸	۷/۲۸
تصویر ذهنی از همسر	پیش آزمون	۴۳/۱۳	۸/۲۸	پیش آزمون	۴۲/۵۳	۶/۶۶
	پس آزمون	۳۷/۴۰	۷/۶۴	پس آزمون	۴۴/۴۶	۶/۵۴
ترس از همسر	پیش آزمون	۷۹/۰۰	۲۰/۲۳	پیش آزمون	۸۰/۸۶	۱۸/۷۷
	پس آزمون	۷۳/۴۰	۲۰/۸۲	پس آزمون	۸۲/۰۶	۲۰/۲۵
ترس از ناتوانی مدیریت مالی	پیش آزمون	۶۴/۶۶	۱۴/۶۹	پیش آزمون	۶۷/۸۰	۱۶/۴۲
	پس آزمون	۵۶/۹۳	۱۵/۸۵	پس آزمون	۶۸/۴۶	۱۵/۷۰
ترس از محدودیت همسر	پیش آزمون	۲۳/۳۳	۶/۱۸	پیش آزمون	۲۲/۸۶	۵/۸۵
	پس آزمون	۲۰/۸۰	۵/۸۵	پس آزمون	۲۴/۸۶	۶/۷۴
ترس از خود	پیش آزمون	۲۸/۰۶	۵/۹۹	پیش آزمون	۳۱/۴۰	۶/۰۸
	پس آزمون	۲۴/۰۶	۶/۵۸	پس آزمون	۲۹/۷۳	۷/۲۳
ترس از خیانت	پیش آزمون	۱۶/۰۶	۴/۹۷	پیش آزمون	۱۵/۵۳	۴/۵۸
	پس آزمون	۱۴/۱۳	۴/۹۱	پس آزمون	۱۶/۴۰	۴/۳۷
ترس مالی	پیش آزمون	۱۹/۹۳	۶/۴۰	پیش آزمون	۲۱/۱۳	۴/۸۶
	پس آزمون	۱۸/۰۰	۶/۲۵	پس آزمون	۲۲/۴۶	۶/۲۵

نتایج جدول ۳، نشان داد که نمرات میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ابعاد ترس های پیش از ازدواج (ترس از همسر، ترس از ناتوایی مدیریت مالی، ترس از محدودیت همسر، ترس از خود، ترس از خیانت همسر و ترس مالی) در پس آزمون گروه آزمایش روش بسته آموزشی واقعیت محور نسبت به گروه کنترل تغییر کرده است و میانگین نمرات در این متغیرها در گروه های آزمایش نسبت به پیش آزمون کاهش پیدا کرده است. جهت بررسی نرمال بودن نمرات میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ابعاد ترس های پیش از ازدواج (ترس از همسر، ترس از ناتوایی مدیریت مالی، ترس از محدودیت همسر، ترس از خود، ترس از خیانت همسر و ترس مالی) از آزمون شاپیرو ویلک استفاده شد. نتایج نشان داد که نمرات آزمون شاپیرو ویلک در متغیرهای میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ابعاد ترس های پیش از ازدواج (ترس از همسر، ترس از ناتوایی مدیریت مالی، ترس از محدودیت همسر، ترس از خود، ترس از خیانت همسر و ترس مالی) نرمال است ($p > 0.05$). بنابراین احتمال خطای نوع اول وجود دارد، فرض صفر رد نمی شود و رای به نرمال بودن داده ها داده می شود. به منظور بررسی برابری واریانس های متغیرهای میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ابعاد ترس های پیش از ازدواج (ترس از همسر، ترس از ناتوایی مدیریت مالی، ترس از محدودیت همسر، ترس از خود، ترس از خیانت

همسر و ترس مالی) از آزمون لوین استفاده شد. نتایج نشان داد، در آزمون لوین، برابری واریانس های متغیرهای وابسته میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ابعاد ترس های پیش از ازدواج (ترس از همسر، ترس از ناتوایی مدیریت مالی، ترس از محدودیت همسر، ترس از خود، ترس از خیانت همسر و ترس مالی) برقرار بوده و واریانس دو گروه برابر می باشد ($p > 0.05$). در نتیجه به منظور برابری کواریانس ها در نمرات میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ابعاد ترس های پیش از ازدواج در دو گروه از آزمون باکس استفاده شد. نتایج نشان داد در آزمون باکس تفاوت کواریانس های ابعاد میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ترس های پیش از ازدواج در دو گروه غیرمعنادار است ($p > 0.05$). جهت بررسی همگنی شیب خط رگرسیون، از آزمون واریانس برای بررسی مفروضه همگنی شیب رگرسیون برای متغیر میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ترس های پیش از ازدواج استفاده شد که نشان می دهد، آزمون واریانس برای بررسی شیب رگرسیون در میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ترس های پیش از ازدواج با سطح معنی داری بزرگتر از ۰/۰۵ تأیید شد. ($p > 0.05$). باتوجه به تأیید پیش فرض ها به منظور مقایسه دو گروه از آزمون تحلیل کوواریانس چند متغیری استفاده شد. در جدول ۴ نتایج این تحلیل نشان داده شده است.

جدول ۴. نتایج آزمون کواریانس چند متغیری (اثر پیلائی) برای مقایسه میانگین نمرات دو گروه آزمودنی در متغیرهای وابسته

منابع	ارزش	F	DF فرضیه	DF خطا	P	اندازه اثر
اثر پیلائی	۰/۸۶	۹/۹۵	۸	۱۳	۰/۰۰۱	۰/۸۶

نتایج جدول ۴. نشان داد که تحلیل کوواریانس چند متغیری برای مقایسه بین گروه آزمایش و کنترل در متغیرهای میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ابعاد ترس های پیش از ازدواج نشان می دهد که بین دو گروه آزمایش و کنترل با سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۰۱ اختلاف معنی داری وجود دارد. یعنی اثر مداخله درمانی بسته آموزشی پیش از ازدواج واقعیت محور بر ترکیب خطی میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ابعاد ترس های پیش از ازدواج (ترس از همسر، ترس از ناتوایی مدیریت مالی، ترس

از محدودیت همسر، ترس از خود، ترس از خیانت همسر و ترس مالی) معنی دار بوده است. نتایج تحلیل کوواریانس تک متغیری در متن تحلیل کوواریانس چند متغیری برای مقایسه دو گروه مورد مطالعه در متغیرهای میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ابعاد ترس های پیش از ازدواج (ترس از همسر، ترس از ناتوایی مدیریت مالی، ترس از محدودیت همسر، ترس از خود، ترس از خیانت همسر و ترس مالی) در جدول ۵ گزارش شده است.

حبیب جوکار و زهرا قنبری زرنندی

جدول ۵. نتایج تحلیل کوواریانس تک متغیری در متن تحلیل کوواریانس چند متغیری در میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ابعاد ترس های پیش از ازدواج

نوع آزمون	منبع تغییرات	SS	DF	MS	F	P	اندازه اثر	توان آماری
پیش آزمون	میل به ازدواج	۳۹۶/۲۱	۱	۳۹۶/۲۱	۶۲/۷۰	۰/۰۰۱	۰/۷۶	۱/۰۰
	تصویر ذهنی از همسر ایده آل	۳۵۸/۱۶	۱	۳۵۸/۱۶	۱۱/۰۵	۰/۰۰۳	۰/۳۵	۰/۸۸
	ترس از همسر	۲۶۰۲/۳۴	۱	۲۶۰۲/۳۴	۱۴۰/۵۴	۰/۰۰۱	۰/۸۷	۱/۰۰
	ترس از ناتوانی مدیریت مالی	۱۸/۲۲	۱	۱۸/۲۲	۰/۳۱	۰/۵۸	۰/۰۱۵	۰/۰۸
	ترس از محدودیت همسر	۳۴۸/۵۵	۱	۳۴۸/۵۵	۲۳/۶۷	۰/۰۰۱	۰/۵۴	۰/۹۹
	ترس از خود	۲۱۶/۸۸	۱	۲۱۶/۸۸	۹/۸۶	۰/۰۰۵	۰/۳۳	۰/۸۵
	ترس از خیانت	۹۴/۹۹	۱	۹۴/۹۹	۱۱/۴۴	۰/۰۰۳	۰/۳۶	۰/۸۹
	ترس مالی	۵۰/۸۶	۱	۵۰/۸۶	۱/۸۳	۰/۱۹	۰/۰۸	۰/۲۵
	میل به ازدواج	۱۱۱/۶۵	۱	۱۱۱/۶۵	۱۷/۹۸	۰/۰۰۱	۰/۴۷	۰/۹۸
	تصویر ذهنی از همسر ایده آل	۳۰۰/۸۹	۱	۳۰۰/۸۹	۹/۲۸	۰/۰۰۶	۰/۳۲	۰/۸۲
گروه	ترس از همسر	۸۰۵/۹۸	۱	۸۰۵/۹۸	۴۳/۵۲	۰/۰۰۱	۰/۶۸	۱/۰۰
	ترس از ناتوانی مدیریت مالی	۷۸۷/۱۴	۱	۷۸۷/۱۴	۱۳/۵۱	۰/۰۰۱	۰/۴۰	۰/۹۴
	ترس از محدودیت همسر	۱۷۷/۷۰	۱	۱۷۷/۷۰	۱۲/۰۷	۰/۰۰۲	۰/۳۷	۰/۹۱
	ترس از خود	۸۷/۸۶	۱	۸۷/۸۶	۳/۹۹	۰/۰۰۶	۰/۱۷	۰/۸۷
	ترس از خیانت	۵۴/۲۴	۱	۵۴/۲۴	۶/۵۳	۰/۰۰۵	۰/۲۴	۰/۸۸
	ترس مالی	۶۰/۹۴	۱	۶۰/۹۴	۲/۱۹	۰/۱۵	۰/۱۰	۰/۲۹
	میل به ازدواج	۱۲۶/۳۸	۲۰	۶/۳۲				
	تصویر ذهنی از همسر ایده آل	۶۴۸/۲۷	۲۰	۳۲/۴۱				
	ترس از همسر	۳۷۰/۳۳	۲۰	۱۸/۵۱				
	ترس از ناتوانی مدیریت مالی	۱۱۶۵/۱۲	۲۰	۵۸/۲۵				
خطا	ترس از محدودیت همسر	۲۹۴/۴۷	۲۰	۱۴/۷۲				
	ترس از خود	۴۳۹/۷۰	۲۰	۲۱/۹۸				
	ترس از خیانت	۱۶۶/۰۴	۲۰	۸/۳۰				
	ترس مالی	۵۵۵/۸۲	۲۰	۲۷/۷۹				

آموزش ها بوده است.

بحث

پژوهش حاضر با هدف اثربخشی آموزش پیش از ازدواج واقعیت محور بر میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ترس های پیش از ازدواج در پسران مجرد انجام شد. یافته ها نشان داد آموزش پیش از ازدواج واقعیت محور بر میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ابعاد ترس های پیش از ازدواج (به غیر از ترس مالی) در پسران مجرد تأثیر معناداری داشته است. نتایج این پژوهش با یافته های پژوهش های جوکار، یوسفی و ترکان (۱)، مختاری، یوسفی و منشئی (۱۴، ۱۸)، کهریزی، بهبودی و دوکانه ای فرد (۱۶)، علامه (۲۳)، محمودی، رجبی، اصلانی و امان الهی

نتایج جدول ۵. نشان داد تفاوت میانگین در دو گروه در میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر از ایده آل و ترس های پیش از ازدواج (به غیر از ترس مالی) معنادار است. این یافته به معنای این است که بین گروه های آزمایش و کنترل تغییر معناداری در میانگین نمره ی میل به ازدواج، تصویر ذهنی از همسر ایده آل و ابعاد ترس های پیش از ازدواج (به غیر از ترس مالی) از پیش آزمون به پس آزمون به وجود آمده است. ضریب اتا نشان می دهد که ۴۷ درصد از تغییرات میل به ازدواج، ۳۲ درصد از تغییرات تصویر ذهنی از همسر ایده آل، ۶۸ درصد از تغییرات ترس از همسر، ۴۰ درصد از تغییرات ترس از ناتوانی مدیریت، ۳۷ درصد از تغییرات ترس از محدودیت مالی، ۱۷ درصد از تغییرات ترس خود، ۲۴ درصد از تغییرات ترس از خیانت، مربوط به

(۱۹)، بهوانا و روپا (۲۰)، تیومیوتی، ایرری و تیومیوتی (۲۱)، تولماز، گلدویچ و گاتمن (۲۲) همسو می باشد. در تبیین اثربخشی روش آموزش پیش از ازدواج واقعیت محور بر میل به ازدواج می توان گفت که در واقع میل به ازدواج از اصلی ترین و مهمترین نیازهای نوع انسانی در جامعه بشری است و به معنای گرایش و انگیزه و اشتیاق فرد برای ازدواج است. بنابراین اگر بتوان جوانان در آستانه ازدواج را به این باور هدایت کرد که آن ها تحت هر شرایطی در نهایت خودشان، مسئول عقل و احساس شان هستند شاید بتوان امیدوار بود که آنها اهمیت مسائل مختلف پیرامون خود و از جمله مسائل انتخاب همسر را در ارضای نیازهایشان درک کرده، از بی توجهی به عقل و احساس خود اجتناب کنند و انگیزه لازم را برای انتخاب صحیح کسب کنند. آن طور که نتیجه این یافته نشان داد روش آموزش پیش از ازدواج واقعیت محور توانسته تمایل به ازدواج را در افزایش افزایش دهد. در این زمینه مهمترین مسئله ای که می توان به آن اشاره کرد بحث انتخاب و پذیرش مسئولیت های انتخابی است که افراد باید آنها را بپذیرند. در روند آموزش تاکید زیادی بر مفاهیم تئوری انتخاب، رفتار کامل و سیستم WDEP که شامل (خواسته ها، جهت و انجام دادن، ارزیابی و برنامه ریزی) شد. بنابراین هدف عمده این فرایند برانگیختن مراجع، به اقدامات عملی برای تغییر شرایط ناخواسته کنونی است (۲۴). در واقع در آموزش این فرایند ابتدا به بررسی خواسته ها، نیازها و رویاها افراد در زمینه ازدواج پرداخته شد و در ادامه از افراد خواسته شد که برای تشخیص این که چه کارهایی برای رسیدن به اهداف باید انجام دهند، به بررسی رفتار کنونی شان بپردازند. رفتار کامل (عمل، فکر، احساس و فیزیولوژی) را به تفصیل تشریح شد. در مرحله بعدی به ارزیابی رفتار افراد پرداخته شد و در آخرین مرحله عمده ترین فعالیت در این روش کمک به افراد در تعیین روش های مخصوص تبدیل انتخاب های ناکام به انتخاب های موفق بود و برنامه ریزی برای رفتار مسئولانه، بخش لازم این رویکرد بود. به این ترتیب این آموزش ها توانسته اند به افراد کمک کنند تا بی انگیزگی را در فرایند ازدواج کاهش دهد و تمایل افراد را برای ازدواج به هنگام را افزایش داده و جوانان مجرد را به ازدواج موفق ترغیب کند.

در تبیین اثربخشی روش آموزش پیش از ازدواج واقعیت محور بر تصویر ذهنی از همسر ایده آل می توان گفت که افراد

قبل از ازدواج تصاویر ذهنی خاصی در مورد همسر بر اساس ملاک ها و معیارهایی که دارند در ذهن خود می پروراند و داشتن تصویر ذهنی از همسر ایده آل می تواند رویارویی با همسر واقعی را دشوار سازد. بنابراین مفهوم همسر ایده آل برای بیان تصویری که جوانان از ویژگی های فرد در مورد نظرشان جهت ازدواج در ذهن خود دارند به کار می رود. از آنجا که روش آموزش پیش از ازدواج مبتنی بر رویکرد واقعیت درمانی روشی مبتنی بر انجام دادن است و در آن تلاش می شود که از طریق ارضا تصاویر دنیای کیفی نیازها را برآورده کند. درمانگر به همراه مراجع برنامه ای قابل حصول و دارای مراحل مثبت ایجاد خواهد کرد که او را در جهت ارضا کردن نیاز قرار می دهد (۲۵). بنابراین به نظر می رسد این آموزش ها حاوی آگاهی هایی و تمرینات رفتاری بوده است که به کاهش تصویر ذهنی از همسر ایده آل منجر شده است. بنابراین شناخت دنیایی کیفی به افراد می کند که رابطه دنیایی کیفی با نیازهای اساسی را درک کنند و تصویر ایده آلی که از همسر خود در دنیایی کیفی خود دارند را مورد بررسی قرار داده و موانع مهمی که در مسیر انتخاب همسر برای ازدواج وجود داشته را اصلاح کنند. به این ترتیب این آموزش ها توانسته اند به افراد کمک کنند تا با غلط بودن تصویر ایده آل روبه رو گردند و به این ترتیب این قالب های ذهنی در آنان کاهش یابد و در نتیجه بدانند که بهتر است با توجه به واقعیت موجود دست به انتخاب بزنند و به این ترتیب پسران تصویر ذهنی شان نسبت به همسر تعدیل گردد (۲۵، ۲۴، ۱).

در تبیین اثربخشی روش آموزش پیش از ازدواج واقعیت محور بر ابعاد ترس های پیش از ازدواج می توان گفت که ترس های پیش از ازدواج عبارت است از واکنش هیجانی که پیش بینی صدمه روانی، آسیب پذیری در برابر خطر یا انتظار فرد از ناتوانی برای مقابله با موقعیت های زندگی متأهلی را در بر می گیرد (۹). همانطور که نتایج نشان داد آموزش پیش از ازدواج مبتنی بر رویکرد واقعیت درمانی در مولفه های ترس از همسر، ترس از خود، ترس از خیانت همسر موثر بوده است، البته رویکرد واقعیت درمانی تأثیری در کاهش ترس مالی نداشته است. از آنجا که اکثر نگرانی ها و دغدغه های افراد مجرد در مولفه های ترس های پیش از ازدواج شامل مولفه ترس از خود، در ارتباط با نگرانی آنها در مورد مسائل جنسی و سلامت جسمی، مولفه ترس

هدف تنها پسران مجرد بودند لذا پیشنهاد می شود در تحقیقات آتی ویژگیهای جمعیت شناختی و دختران مجرد هم با همین متغیرها مورد بررسی قرار بگیرند. بنابراین پیشنهاد می شود نتایج این پژوهش را مشاوران و روانشناسان ازدواج و خانواده در مراکز مشاوره و خدمات روانشناختی استفاده نمایند. بنابراین پیشنهاد می شود نتایج این پژوهش را مشاوران و روانشناسان ازدواج و خانواده در مراکز مشاوره و خدمات روانشناختی استفاده نمایند.

نتیجه گیری

با توجه به اینکه نتایج مطالعه حاکی از اثربخشی آموزش پیش از ازدواج واقعیت محور بر افزایش میل به ازدواج، کاهش تصویر ذهنی از همسر ایده آل و کاهش ابعاد ترس های پیش از ازدواج بود؛ و می توان از آن به عنوان یک مداخله مهم و کلیدی در حوزه مشاوره پیش از ازدواج بکار گرفته شود. همچنین، نتایج این تحقیق می تواند مورد استفاده متخصصان و مشاوران خانواده و ازدواج قرار بگیرد.

سیاسگزاری

از تمامی کسانی که در این پژوهش شامل تیم پژوهش و اساتید ارجمند که با ما همکاری کردند و همچنین مشارکت کنندگان که به عنوان شرکت کننده وقت خود را در اختیار این پژوهش قرار دادند، قدردانی و تشکر می شود.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می نمایند که هیچ گونه تضاد منافعی در مطالعه حاضر وجود نداشته است.

از محدودیت همسر مربوط به محدودیت های به خاطر ازدواج و گذراندن وقت با خانواده و دوستان، مولفه ناتوانی از مدیریت مالی مربوط به اختلافات زناشویی و مسئولیت های زندگی، مولفه ترس از خیانت همسر مربوط به چک کردن همسر و خیانت، و مولفه ترس از همسر در ارتباط با عدم صداقت، رازدار نبودن همسر و اعتماد بین زوجین می باشد. از آنجا که روش آموزش پیش از ازدواج مبتنی بر رویکرد واقعیت درمانی تاکید بر واقعیت، قبول مسئولیت و شناخت امور درست و نادرست و ارتباط آن ها با زندگی روزمره فرد دارد بنابراین به نظر می رسد این رویکرد توانسته بر مولفه های ترس های پیش از ازدواج، موثر واقع شود و نگرانی و دغدغه های افراد مجرد را بر موارد اشاره شده کاهش دهد. از فنون و تکنیک های تاثیر بر کاهش مولفه های این متغیر می توان به تئوری انتخاب، پنج نیاز اساسی، هفت عادت رفتاری مخرب و هفت عادت رفتاری مهر آمیز اشاره کرد (۱، ۲۴، ۲۵). همانطور که نتایج نشان داد آموزش پیش از ازدواج مبتنی بر رویکرد واقعیت درمانی در کاهش مولفه ترس مالی موثر نبوده است. از آنجا که بیشتر نگرانی افراد مجرد در این مولفه مربوط به هزینه های مراسم عقد و ازدواج و مخارج زندگی می باشد، بنابراین در تبیین این یافته می توان گفت به دلیل اینکه قبل و بعد از ازدواج مسئولیت مالی خانواده بیشتر بر عهده مرد می باشد، بنابراین در آستانه ازدواج انتظار می رود مردان ترس بیشتری از ازدواج به دلیل مسائل مادی داشته باشند و آموزش ارائه شده در این رویکرد نتوانسته نگرانی و دغدغه های افراد مجرد را کاهش دهد. از محدودیت های این پژوهش یکی نمونه گیری دردسترس، عدم بررسی ویژگیهای جمعیت شناختی از قبیل (شغل و میزان درآمد والدین...) و اینکه جامعه مورد

References

1. Jokar H, Yousefi Z, Torkan H. The Effect of Reality-Based Pre-marital Instruction on Type Decision Making and Marriage Self-Efficacy in Single Boys. Iranian Journal of Psychiatric Nursing (IJPn) Original Article. 2023 Jan 1;10(6). <http://ijpn.ir/article-1-2069-fa.html>. [In Persian].
2. Sayehmiri K, Kareem KI, Abdi K, Dalvand S, Gheshlagh RG. The relationship between personality traits and marital satisfaction: a systematic review and meta-analysis. BMC psychology. 2020 Dec;8:1-8. <https://doi.org/10.1186/s40359-020-0383-z>. [In Persian]
3. Eslamzadeh B, Sadeghi F, Esmaeily M. Qualitative analysis of preventing factors for extramarital relationships in married couples. Journal of Qualitative Research in Health Sciences. 2019 Jul 1;8(1):83-95. [In Persian]
4. Askribagbani A, Javadiyan SR. The double pressure of life, the main outcome of divorce on women: A qualitative study. Journal of Qualitative Research in Health Sciences. 2017 Jan 1;6(4):427-36. [In Persian]
5. Arif N, Fatima I. Marital satisfaction in different types of marriage. Pakistan Journal of Social and

- Clinical Psychology. 2015;13(1):36.
6. Jokar H, Yousefi Z, Torkan H. Explanation of untimely celibacy of educated men in Bushehr: A qualitative study. Journal of Family Psychology. 2020 Aug 22;7(1):133-46. <https://doi.org/10.52547/ijfp.7.1.133>. [In Persian]
7. Dey S, Ghosh J. Factors in the distribution of successful marriage. International Journal of Social Sciences and Management. 2016 Jan 21;3(1):60-4. <https://doi.org/10.3126/ijssm.v3i1.14315>.
8. Jokar H, Yousefi Z, Torkan H. Exploring the components of a comprehensive model governing successful marriages: A qualitative study. Journal of Qualitative Research in Health Sciences. 2022 Sep 1;11(3):148-55. <https://doi.org/10.34172/jqr.2022.01>. [In Persian].
9. Samiei H, Neshatdoost H, ZY C. validation and standardization of youth premarital fears questionnaire among students of Isfahan public universities (Doctoral dissertation, Master Thesis. Islamic Azad University, Isfahan Branch (Khorasgan) 2013. [In Persian].
10. Johnson CR. Desire and Opportunity to Marry Among Black South African Women. Brigham Young University; 2012.
11. Rio JM. Motivation and excitement. Translated by Yahya Seyed Mohammadi, 7th edition. Tehran: Edition Publications, 2018.
12. Buss DM, Schmitt DP. Sexual strategies theory: An evolutionary perspective on human mating. In: Interpersonal development 2017 Nov 30 (pp. 297-325). Routledge.
13. Najafipour F. The tension of anxiety and fear. Tehran: Nasle NowAndish Publication. 2016.
14. Mokhtari S, Yousefi Z, Manshaei GR. The effect of schema-oriented pre-marital education on marriage values and the ideal image of a spouse in unmarried girls. Journal of Women and Family Studies 2021; 14(54): 51-72. <https://doi.org/10.30495/jwsf.2021.1925562.1548>. [In Persian].
15. Prochaska J. Norcross J. Theories of psychotherapy. Translated by Yahya Seyed Mohammadi, 9th edition. Tehran: Ravan Publications. 2024.
16. Corey, J. Theory and application of group counseling. Translated by Yahya Seyed Mohammadi, 9th edition. Tehran: Arsbaran Publications. 2024.
17. Kahrizi S, Beboodi M, Dokanehi Fard F. Comparison of the Effectiveness of Group Education of Premarital Counseling Concepts based on two Cognitive-Behavioral Approaches and Reality Therapy on Students' self-Differentiation. Journal of Excellence in counseling and psychotherapy. 2021 Nov 22;10(39):71-82. [In Persian].
18. Mokhtari S, Yousefi Z, Manshaei GR. The Effect of Schema-Based Premarital Education on Fear of Marriage and Coping Styles in Single Girls. Journal of Research in Behavioural Sciences. 2021 Aug 10;19(2):304-16. <http://rbs.mui.ac.ir/article-1-1019-fa.html>. [In Persian]
19. Mahmoudi A., Rajabi G., Aslani K., Aman Elahi A. Pre-marriage education in the way of awareness and interpersonal choices program on reducing the fear of marriage and increasing the motivation and perception of marriage in single students. PhD thesis, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz. 2017. [In Persian].
20. Bhavana N, Roopa KS. Youth attitude towards marriage and changing trends in marriage. International Journal of Science and Research (IJSR). 2015 Jul;4(7):677-82.
21. Tumuti DW, Ileri AM, Tumuti JW. Relationship guidance sources, fears and reasons for marriage among young urban Christians in Kenya. International Journal of Prevention and Treatment. 2012;1(2):31-9.
22. Tolmacz R, Goldzweig G, Guttman R. Attachment styles and the ideal image of a mate. European Psychologist. 2004 Jan;9(2):87-95.
23. Allameh, SF. Investigation of multiple relationships of premarital fears based on personality (Enneagram) and communication skills, the first national conference on sustainable development in educational sciences and psychology of Iran, Tehran. 2017. <https://civilica.com/doc/783648/>. [In Persian].
24. Wubbolding RE, Casstevens WJ, Fulkerson MH. Using the WDEP system of Reality Therapy to support person-centered treatment planning. Journal of Counseling & Development. 2017 Oct;95(4):472-7.
25. Glasser W. Choice theory: A new psychology of personal freedom. Translated by Ali Sahibi, Tehran: Sayeh Sokhn Publications. 2017.